

Tarpusavio ir sutelktinis finansavimas

P2P/B finansavimas

Tarpusavio ir sutelktinis finansavimas

- ❖ Tarpusavio ir sutelktinio finansavimo rinka sparčiau pradėjo vystytis po 2008/09 krizės. Tai buvo atsakas į bankų nenorą skolinti, taip pat sugriežtintas investavimo taisyklės.
- ❖ Tokio tipo finansavimo esmė – surinkti iš aibės smulkiųjų investuotojų nedideles pinigų sumas ir jas perduoti tam tikram projektui, asmeniui, taip mažinant individualią riziką.
- ❖ Iš esmės tarpusavio/sutelktinis finansavimas nesiskiria nuo obligacijų arba akcijų rinkos. Tiek obligacijų, tiek akcijų tikslas ir atsiradimo priežastys buvo tos pačios, kaip ir P2P/B finansavimo platformų.
- ❖ Tad finansine prasme įvairios platformos nėra inovacija. Tai yra inovacija tik pateikimo ir funkcionalumo prasme.
- ❖ Investavimas į P2P/B skolas, finansine prasme, yra identiškas investavimui į obligacijas. Investavimas į P2P/B projektus, kuriuose gaunama teisė į projekto dalį/projekto pelną, finansine prasme yra identiškas investavimui į akcijas.

Alternatyvaus finansavimo rinkos apimtys, viso atlikti sandoriai 2017

Total volume in €m

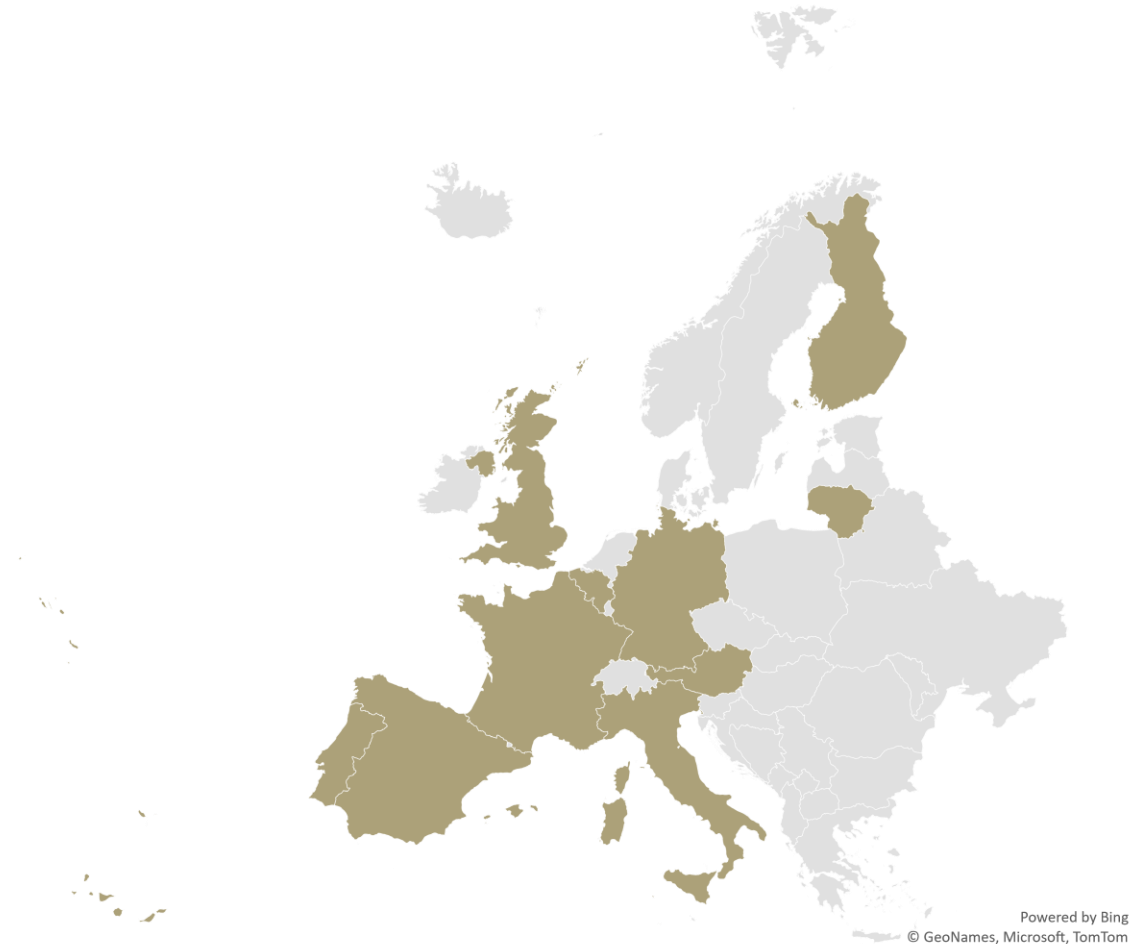
€7b+	€600-700m	€500-600m
€200-300m	€151-200m	€100-150m
€76-100m	€51-75m	€30-50m
€25-30m	€10.1-15m	€5.1-10m
€2.1-5m	€1-2m	€0.51-1m
€0.21-0.5m	Up to €0.2m	

Reguliavimas

Europa neturi vieningo reguliavimo

- ❖ Europos sąjungos šalys vis dar neturi bendro sutelktinio ir tarpusavio finansavimo reguliacinio sutarimo. Todėl kiekviena šalis renkasi, kaip/ar reguliuoti platformas.
- ❖ Lietuva buvo viena pirmųjų aiškiai ir konkrečiai sutvarkiusių tokių platformų reguliavimą.
- ❖ Nors Europos Komisija juda į priekį su bendra reguliacine aplinka visoms valstybėms narėms, kol kas platformos reguliuojamos: Austrijoje, Belgijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje, Jungtinėje Karalystėje, Italijoje, Vokietijoje, Portugalijoje, Suomijoje, Lietuvoje.
- ❖ Detaliau apie reguliavimą ir naujausius pokyčius galite paskaityti: <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/1166-Legislative-proposal-for-an-EU-framework-on-crowd-and-peer-to-peer-finance>
- ❖ **Šalyse, kuriose nėra reguliacinių mechanizmų, investuoti griežtai nepatartina.**

Reguliacinis žemėlapis

Ką duoda reguliavimas ?

Reguliavimas yra būtinas !

- ❖ Jei platforma dirba šalyje, kurioje nėra jokio reguliavimo, tuomet savo pinigus tiesiog pervedate UAB, kurį įkurti galėjo absoliučiai bet kas.
- ❖ Toks UAB nebus tikrinamas, audituojamas, niekam nerūpės jo veikla. Dėl šių priežasčių apgavystės tikimybė auga eksponentiškai.
- ❖ Tokios platformos kaip Envestio ar Kuetzal veikė nereguliuojamose jurisdikcijose. Todėl investuotojai turi tik minimalias galimybes atgauti pinigus, kurie galimai buvo tiesiog išvesti iš įmonės sąskaitų ir tikėtina pasisavinti.
- ❖ Reguliacinę įstatymų bazę turinčiose šalyse tokie įvykiai yra mažai tikėtini, nes priežiūros institucija visuomet tikrina akcininkus, vadovus, taip pat nuolat stebi platformų darbą.
- ❖ Investavimas į platformas, įsteigtas reguliacinės aplinkos neturinčiose valstybėse, yra tolygus **pinigų atidavimui nepažįstamiems asmenims**.

Reguliacijos nebuvimas smarkiai didina riziką

Envestio has vanished

POSTED ON JANUARY 22, 2020 BY HANS MARWITZ

Scam P2P Lending Platform Kuetzal Shuts Down Operations

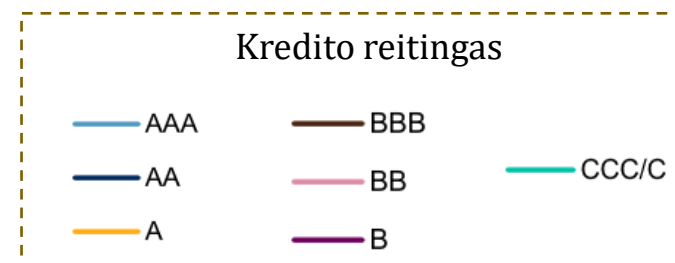
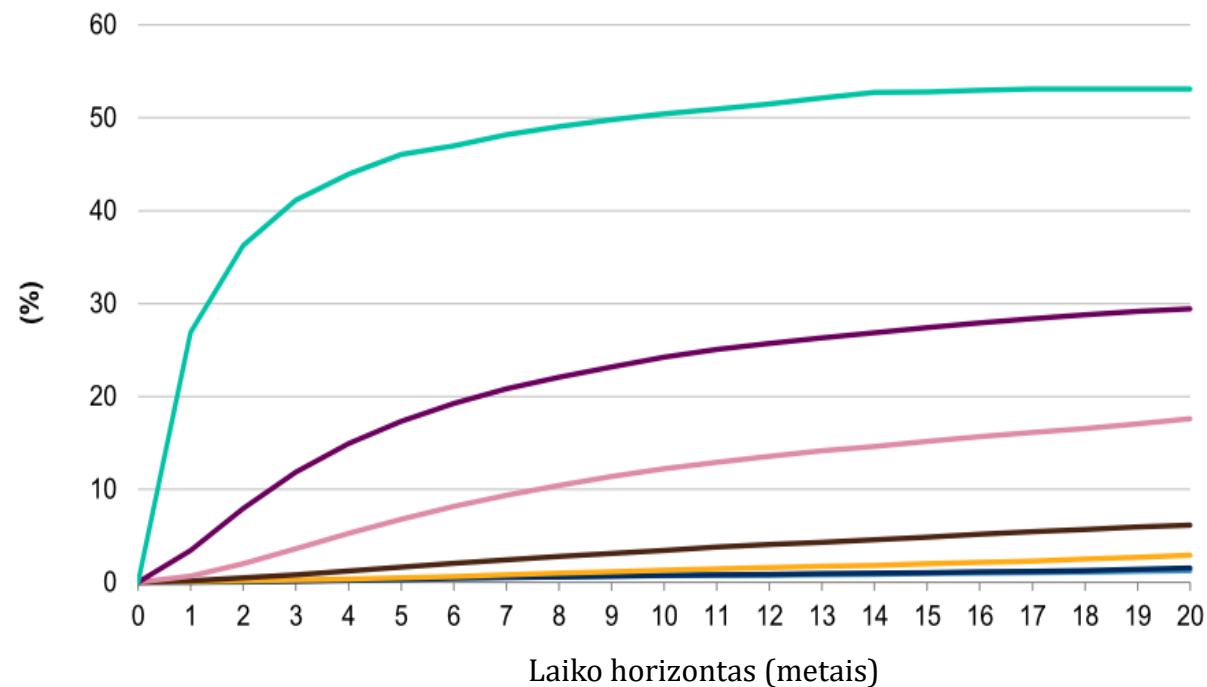
- ▶ Monethera is failing to address critical questions
- ▶ Monethera disabled the buyback guarantee
- ▶ Monethera's accounts were closed

Investavimas ir rizikos

Suprasti rizikas

- ❖ Į bet kokias platformas pinigų pritraukti beveik visais atvejais ateina tos įmonės ir tie asmenys, kurie dėl tam tikrų priežasčių **negali gauti bankinio finansavimo**.
- ❖ Todėl platformose nėra nerizikingų projektų. Net tie paskolos gavėjai, kurie platformose yra žymimi aukščiausiu reitingu, banke būtų žymimi žemiausiu. Investuotojui būtina aiškiai suvokti šią riziką.
- ❖ Matuojant savo tikėtinus praradimus ilguoju laikotarpiu, vertėtų tikėtiną bankrutuosiančių ir pinigų negrąžinsiančių subjektų skaičių vertinti per istorinį žemiausio lygio skolininkų bankrotų kiekį ekonomikose.
- ❖ Tiek įmonių, tiek asmenų istoriniai nemokumo duomenys yra prieinami viešai. **Istoriškai per įvairias krizes nemokiais tapdavo maždaug 15-25% rizikingų skolininkų.**

Pasaulinė vidutinė sudėtinė bankroto tikimybė pagal kredito reitingą

Investavimas ir grąža

Siūloma grąža

- ❖ Įvairių platformų siūlomi **grąžos** vidurkiai siekia **12-20%**. Šie vidurkiai kol kas **neatspindi CoViD-19 įtakos**.
- ❖ Tokios grąžos fiksuotos tik ekonomikos augimo laikotarpiu. Beveik nėra platformų, kurios būtų pergyvenusios visą ekonominį ciklą.
- ❖ Todėl šiuo metu **nėra įmanoma nustatyti ilgalaikės vidutinės metinės platformų generuojamas grąžos**.
- ❖ CoViD-19 sukrėtimas galimai atsikleis tam tikras struktūrines tarpusavio ir sutelktinio finansavimo platformų problemas bei leis jas išspręsti, kol reali ekonomika yra skatinama ir gaivinama centrinių valdžių (tad nuostoliai bus minimalūs).
- ❖ Paskolos privatiems asmenims, tai yra žymiai rizikingesnės paskolos, generuoja didesnę grąžą, nei paskolos įmonėms arba paskolos su NT įkeitimu.
- ❖ Paskolų įmonėms **kainos panašios** į Baltijos šalių **privačios skolos** rinkos kainas, kur įmonės skolinasi per obligacijų emisijas. Tik **skiriasi įmonių dydžiai ir sąlygos**.

Vidutinė įvairių platformų generuojama grąža

	12.84%
	11.86%
	18.5% privatiems 14.7% verslui
	12.26%
	17.19%

Rizikos ir grąžos santykis

Rizikos ir grąžos santykis nėra išskirtinis

- ❖ Vertinant platformų siūlomas grąžas bei skaičiuojant, jog ilgalaikės rizikos iš esmės nesiskirs nuo istoriškai stebėtų rizikų tame pačiame klientų segmente, galima teigti, jog **platformų siūlomas grąžos ir rizikos santykis iš esmės nesiskiria** (arba yra blogesnis) **nuo kitų rizikingų aktyvų** (pvz. akcijų) grąžos ir rizikos santykio.
- ❖ S&P 500 indeksas per pastaruosius 50 metų, įskaičiuojant dividendus, generavo 10.5-11% grąžą su nuliui labai artima visų pinigų praradimo tikimybe.
- ❖ Nuo 2009 metų (dauguma platformų veiklą vykdyti pradėjo po 2009) vidutinė metinė **S&P 500 grąža**, įskaičiuojant dividendus ir CoVID-19 įtaką, siekė apie **13.5%**. **MSCI World indekso grąža** per tą patį laikotarpį, įskaičiuojant dividendus, siekė beveik **10%**.
- ❖ Todėl akcijų indeksų siūloma grąža yra panaši į P2B bei finansavimo su NT įkeitimu grąžą ir atsilieka tik nuo P2P siūlomos grąžos. Vertinant rizikas, akcijų indeksai atrodo ženkliai patraukliau (neegzistuoja visų pinigų praradimo tikimybė).

Akcijų indeksų grąža nuo 2009 (grafike be dividendų)

	2009-05-31	2020-06-14	XIRR	Dividendai	Viso
S&P 500	\$ (100.00)	\$ 332.39	11.49%	2%	13.49%
MSCI World	\$ (100.00)	\$ 225.91	7.66%	2.13%	9.79%

Ar verta investuoti ?

Magijos nebūna, svarbu valdyti lūkesčius

- ❖ Sutelktinio ir tarpusavio finansavimo platformos yra tinkamos investuotojams, kurie gerai suvokia su šia turto klase susijusias rizikas ir gali įvertinti visas jiems prieinamas alternatyvas, aiškiai motyvuoti savo pasirinkimą.
- ❖ Platformos nei turi, nei gali suteikti magiškų galių. Didėjant rinkos dalyvių skaičiui ir pačiai rinkai tampant vis efektyvesnei, P2P/B finansavimo siūlomas rizikos ir grąžos santykis artėja prie kitų rizikingų aktyvų siūlomų (pvz. Akcijų ar įmonių obligacijų) grąžos ir rizikos santykių.
- ❖ Niekada netikėkite pažadais, kurie skamba per gerai. Itin didelė grąža investuotojui, garantuotas išpirkimas anksčiau laiko, investicijų garantijų fondai, labai didelės ir rimtai atrodančios finansavimą norinčios pritraukti įmonės turėtų ne didinti pasitikėjimą, o kelti raudonas vėliavas.
- ❖ Produktai iš savęs nebūna nei geri, nei blogi. Viskas visuomet priklauso nuo investuotojo.

Turėk aiškius investavimo tikslus ir suprask, ar būtent P2P/B juos atitinka geriausiai.

Ieškok ir venk raudonų vėliavų. Toje pačioje rinkoje veikiantys subjektai negali siūlyti iš esmės skirtingų sąlygų.

Aiškiai ir blaiviai vertink rizikas. 17% grąžą siūlanti investicija negali būti menkai rizikinga A reitingo investicija.

Magiškų sprendimų nėra. Geros bus tos platformos, kurios atrodo nuobodžiausios ir žada mažiausiai.

Atskleidimas

Šis prezentacija (toliau – Prezentacija) parengta informacijos, turimos šios Prezentacijos paskelbimo dieną, pagrindu. Jeigu aiškiai nenurodyta ir kontekstas nereikalauja kitaip, Prezentacijoje pateikta informacija turi būti suprantama kaip atitinkanti faktines aplinkybes Prezentacijos paskelbimo dieną, tačiau nebūtinai po Prezentacijos paskelbimo.

Ši Prezentacija nėra ir neturi būti laikoma rekomendacija pirkti ar parduoti finansines priemones ar paslaugas. Priimdami sprendimą sudaryti bet kokias finansinių priemonių, vertybinių popierių, finansinių paslaugų pirkimo ir/ar pardavimo sutartis, investuotojai privalo vadovautis savo žiniomis, patirtimi ir visomis su konkrečiomis investicijomis susijusiomis rizikomis. Prezentacijos turinys negali būti suprantamas kaip patarimas investicijų, teisės ar mokesčių klausimais. Siekdamas visapusiškai suvokti su investicijomis į vertybinius popierius susijusius privalumus bei rizikas, kiekvienas esamas ar potencialus investuotojas turėtų kreiptis į savo finansų, teisės, verslo ar mokesčių konsultantus.

Šioje Prezentacijoje yra teiginių būsimuoju laiku, kurie grindžiami autoriaus subjektyvia nuomone, lūkesčiais bei prognozėmis dėl ateities įvykių ir finansinių tendencijų, galimai turėsiančių įtakos finansų rinkoms. Teiginiai būsimuoju laiku apima informaciją apie galimus ar numanomas įmonių veiklos bei finansinius rezultatus, investicijų strategiją, sutartinius santykius, geopolitinę ir makroekonominę situaciją, investavimo sąlygas, būsimą reguliavimo poveikį ir kitą informaciją. Teiginiai būsimuoju laiku yra paremti informacija, turima šios Prezentacijos paskelbimo dieną. Autorius įsipareigoja viešai patikslinti ar pakeisti šiuos teiginius tik tiek, kiek tai yra reikalaujama pagal įstatymus.

Ši Prezentacija ir/ar kita medžiaga, įskaitant visą reklaminę medžiagą, kurią parengia autorius, negali būti platinama ar skelbiama viešai. Jei dalinsitės šia informacija ir/ar Prezentacija su trečiaisiais asmenimis, tiek pats faktas, tiek galimos jo pasekmės bus Jūsų asmeninė atsakomybė.